

**BEHEERPLAN OPENBARE RUIMTE:
WEGEN 2015-2018**

GEMEENTE WESTLAND

INHOUDSOPGAVE

1) INLEIDING	3
2) MISSIE EN VISIE	5
2.1 Missie gemeente Westland	5
2.2 Visie beheer openbare ruimte	5
2.3 Kernwaarden	5
3) RANDVOORWAARDEN EN UITGANGSPUNTEN	7
3.1 Wettelijke kaders	7
3.2 Beleid	8
3.3 Financiën	9
4) WERKWIJZE	12
4.1 Van beheerplan naar uitvoering	12
4.2 Programmatisch Beheer en Onderhoud	13
5) BEHEER EN ONDERHOUD WEGEN	16
5.1 Openbare ruimte: Wegen	16
5.2 Kernwaarden	18
5.3 Kwaliteitsniveau	19
5.4 Ontwikkelingen	20
5.5 Beheer en onderhoud	21
5.5.1 Doorstroming	21
5.5.2 Toegankelijkheid	22
5.5.3 Parkeergelegenheid	22
5.5.4 Ruimte voor alle verkeersdeelnemers	22
5.5.5 Verkeersveiligheid	22
5.5.6 Sociale veiligheid	22
5.5.7 Kwalitatieve veiligheid	23
5.5.8 Beeldkwaliteit	23
5.5.9 Gebruik	23
5.5.10 Hinder (geluid en trillingen)	23
5.5.11 Duurzaamheid	23

1) INLEIDING

Het gemeentebestuur is belast met de bevoegdheid tot regeling en bestuur inzake de huishouding van de gemeente (art. 108 Gemeentewet). De uitoefening van een bevoegdheid wordt, kort gezegd, bepaald door een daar aan ten grondslag liggende wettelijke regel. De bevoegdheid moet worden uitgeoefend conform deze grondslag en de daarin opgenomen procedures.

Als beheerder van de openbare ruimte heeft de gemeente een algemene zorgplicht voor het handhaven en bevorderen van de veiligheid in de openbare ruimte. Deze zorgplicht heeft betrekking op veel aspecten en volgt uit art 6:174 Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) en aanvullende jurisprudentie. Gezorgd dient te worden voor een veilige en duurzaam ingerichte openbare ruimte. Hiertoe en ten behoeve van een adequaat beheer van haar kapitaalgoederen dient de gemeente (op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)) meerjarenprogramma's en beheerplannen op te stellen.

Om hier invulling aan te geven heeft de gemeente Westland beheerplannen opgesteld waarmee het integraal beheer verder wordt vorm gegeven. In deze beheerplannen worden accenten gelegd

door het benoemen van kernwaarden. Deze kernwaarden zijn een nadere invulling van de richting zoals verwoord in het College Werkprogramma (CWP) 'Nieuwe realiteit, Westlandse oplossingen'. De gemeente heeft gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak, wat resulteert in vijf beheerplannen. Van de vijf beheerplannen zijn er drie gebiedsgericht en twee civieltechnisch van aard. De beheerplannen gelden voor de periode 2015 tot en met 2018.

Gebiedsgerichte beheerplannen:

1. Woonwijken & Dorpscentra
2. Bedrijventerreinen
3. Recreatiegebieden & Begraafplaatsen

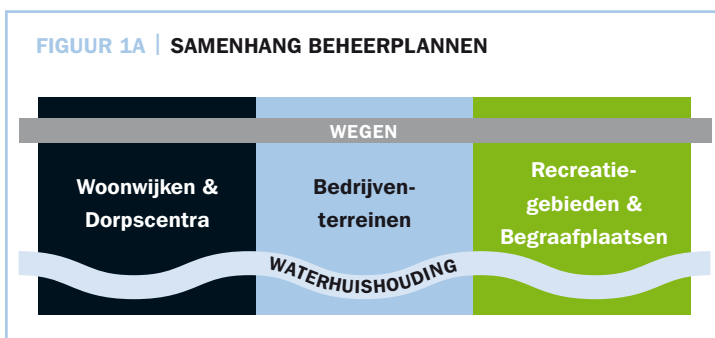
Civieltechnische beheerplannen:

4. Wegen
5. Waterhuishouding

De samenhang tussen de gebiedsgerichte en civieltechnische beheerplannen is schematisch weergegeven in Figuur 1a. De samenhang betekent bijvoorbeeld dat het beheer en onderhoud van woonwijken en dorpscentra direct invloed heeft op het beheer en onderhoud van wegen en vice versa.

Deze vijf beheerplannen vormen samen het kader waarbinnen de gemeente uitvoeringsprogramma's opstelt. Met behulp van Programmatisch Beheer en Onderhoud en binnen de financiële kaders worden de werkzaamheden in de openbare ruimte gepland en uitgevoerd. De gemeente pakt zodoende het beheer en onderhoud van de openbare ruimte gebiedsgericht en integraal op, waar mogelijk samen met haar partners in de buitenruimte.

FIGUUR 1A | SAMENHANG BEHEERPLANNEN

1) INLEIDING

LEESWIJZER

Het beheerplan bestaat uit een algemeen en een specifiek deel. Het algemene deel bestaat uit de hoofdstukken 1 t/m 4 en is voor alle vijf beheerplannen gelijk. Hoofdstuk 5 vormt het specifieke deel van het beheerplan. Dit hoofdstuk verschilt per beheerplan.

- Hoofdstuk 1 (de inleiding) beschrijft de aanleiding voor het opstellen van de beheerplannen en hun onderlinge samenhang.
- Hoofdstuk 2 vertaalt de algemene gemeentelijke missie naar de visie op het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Deze visie en de daaruit voortkomende kernwaarden per beheerplan vormen de inhoudelijke basis voor de beheerplannen.
- De randvoorwaarden en uitgangspunten die sturing geven aan de inhoud van dit beheerplan zijn beschreven in hoofdstuk 3. Hierin zijn de wettelijke kaders en het gemeentelijk beleid die van belang zijn voor de beheerplannen uitgewerkt. In dit hoofdstuk wordt ook ingegaan op de financiële randvoorwaarden en uitgangspunten.
- Hoofdstuk 4 beschrijft de werkwijze van de gemeente bij de uitvoer van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte op basis van de beheerplannen.
- In hoofdstuk 5, het laatste hoofdstuk, zijn de voorgaande hoofdstukken vertaald naar het beheer en onderhoud van de openbare ruimte binnen woonwijken en dorpscentra. De kernwaarden worden vertaald naar ambities en bijbehorende kwaliteitsniveaus.

2)

MISSIE EN VISIE

De gemeente Westland heeft de belangrijke taak om de openbare ruimte te beheren en onderhouden. Vanuit haar maatschappelijke en wettelijke zorgplicht dient de gemeente te zorgen voor een veilige en duurzaam ingerichte openbare ruimte.

2.1 MISSIE GEMEENTE WESTLAND

De gemeente Westland, geworteld in de dynamische glastuinbouw, werkt voortdurend aan de kwaliteit van wonen en leven, de vitaliteit van de gemeenschappen in het Westland en aan versterking en verbreding van de economische activiteit. Het glastuinbouwcluster wordt op duurzame wijze gefaciliteerd in combinatie met behoud en ontwikkeling van kust, landschap en natuur. De gemeente staat voor een hoog niveau van dienstverlening voor allen die in het Westland werken, wonen en recreëren.

2.2 VISIE BEHEER OPENBARE RUIMTE

De gemeente Westland staat voor het creëren en faciliteren van een prettige en aantrekkelijke woon- en werkomgeving voor iedereen. De openbare ruimte vormt hier een belangrijk onderdeel van. De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht om een minimaal niveau van de openbare ruimte te waarborgen dat voldoet aan de eisen van (verkeers)veiligheid, volksgezondheid en bereikbaarheid.

De gemeente heeft als visie een leefomgeving te creëren waarin men zich veilig voelt en waarin de verkeersveiligheid

gewaarborgd is. Mensen moeten zich in de gemeente op een goede en snelle manier kunnen verplaatsen. Bovendien zal de goede bereikbaarheid van de gemeente bijdragen aan het functioneren als Greenport, de belangrijkste economische pijler van het Westland. De gemeente Westland zal zich blijven kenmerken door haar verzorgde en schone omgeving waarin ruimte is voor ontwikkeling en innovatie.

Het Westland is bovenal duurzaam, vitaal en ingericht op haar gebruikers. Door in de toekomst samen te blijven werken met inwoners, bedrijven, overheden en andere organisaties is de gemeente Westland in staat de openbare ruimte zo efficiënt mogelijk te beheren. De gemeente geeft hier invulling aan door een integrale en gebiedsgerichte aanpak bij het beheer van de openbare ruimte.

2.3 KERNWAARDEN

Op basis van de visie beheer openbare ruimte zijn door de gemeente per beheerplan kernwaarden geformuleerd. Aan elk van deze kernwaarden is een kwaliteitsniveau gekoppeld.

Bij het beheer van de openbare ruimte staan de volgende kernwaarden centraal:

Gebiedsgerichte beheerplannen

- *Woonwijken & dorpscentra:* Leefbaarheid, aantrekkelijkheid, bereikbaarheid
- *Bedrijventerreinen:* Bereikbaarheid, veiligheid en omgevingskwaliteit
- *Recreatiegebieden en begraafplaatsen:* Omgevingskwaliteit, bereikbaarheid en veiligheid

2) MISSIE EN VISIE

Civieltechnische beheerplannen

- *Wegen*: Veiligheid, bereikbaarheid en omgevingskwaliteit
- *Waterhuishouding*: Veiligheid en aantrekkelijkheid

De kernwaarden vormen het uitgangspunt bij de activiteiten van de gemeente, bij het treffen van beheer- en onderhoudsmaatregelen.

De kernwaarden zijn ingedeeld in verschillende kwaliteitsniveaus, te weten: goed, voldoende en matig. Het referentiekader voor de kwaliteitsniveaus is opgenomen in onderstaande figuur.

Het monitoren van de kwaliteit van de openbare ruimte is een continue proces van inventariseren, inspecteren en schouwen. Bij de burgerschouw wordt de kwaliteit van de openbare ruimte gemeten met de burger op basis van waarderingscijfers. De beeld- en de technische kwaliteit wordt objectief gemeten met behulp van schaalbalken met referentiebeelden zoals weergegeven in de landelijke Kwaliteitscatalogus openbare ruimte.

KWALITEITSNIVEAUS			
	BURGERSCHOUW (cijfer 2-10)	BEELDKWALITEIT (CROW richtlijn)	TECHNISCHE KWALITEIT (CROW richtlijn)
GOED	Waarderingscijfer 7-8	A	R+
VOLDOENDE	Waarderingscijfer 6-7	B	R
MATIG	Waarderingscijfer 5-6	C	R-

3)

RANDVOORWAARDEN EN UITGANGSPUNTEN

3.1 WETTELIJKE KADERS

Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte moet worden uitgevoerd binnen bepaalde wet- en regelgeving. De belangrijkste wet- en regelgeving op het gebied van de openbare ruimte wordt hierna kort toegelicht.

Wegen

Op basis van artikel 15 en 16 van de Wegenwet heeft de gemeente de verplichting om haar wegen te onderhouden en ervoor te zorgen dat de wegen in goede staat verkeren. Artikel 6:174 BW (Burgerlijk Wetboek) legt een risicoaansprakelijkheid op de bezitter van een opstal. Ook openbare wegen, het weglichaam en de weguitrusting vallen hieronder. De gemeente is als wegbeheerder aansprakelijk voor gebreken aan de weg. Daarnaast dient de gemeente zorg te dragen voor het in stand houden van een goede en veilige staat van de weg, opdat hij geen gevaar oplevert voor de veiligheid van weggebruikers. Ondergrondse leidingen en andere constructies die dienstbaar aan de opstal zijn vallen in beginsel ook onder het begrip opstal.

Onder de noemer wegen vallen eveneens het verlenen van verkeer-gerelateerde vergunningen, het nemen van verkeersbesluiten (art. 18, Wegenverkeerswet 1994), de gladheidsbestrijding (art. 15 e.v. Wegenwet, inspanningsverplichting onderhoud van de weg) en de zorg voor openbare verlichting (Wegenverkeerswet 1994, het RVV 1990 en diverse richtlijnen).

Reiniging openbare ruimte en inzameling afval

Op grond van de Wet milieubeheer (Wm) heeft de gemeente de zorgplicht voor het

inzamelen van het huishoudelijk afval, waaronder het (grof) huishoudelijk restafval en het huishoudelijk gft-afval (art. 10.21 t/m art. 10.29 Wm). Gemeenten zijn gehouden dit ingezamelde afval op een milieu hygiënische wijze te verwerken. Een uitwerking van art. 10.3 Wm is het Landelijk afvalbeheerplan dat eens per zes jaar wordt vastgesteld. Ook uit dit plan volgen standaarden waaraan de gemeente zich dient te conformeren.

Water, oevers en riolering

Naast de algemene zorgplicht (BW) is een verdere basis voor het waterbeheer (zorg voor watergangen en de daarbij horende civieltechnische kunstwerken) gelegen in de Wet milieubeheer en de Waterwet waarin aan het bestuur van de gemeente de volgende zorgplichten toe worden gekend:

- Zorg voor een doelmatige inzameling en transport van het stedelijk afvalwater (art 10.33 Wm)
- Zorg voor een doelmatige inzameling van het afvloeiend hemelwater (art. 3.5 Ww)
- Zorg voor een doelmatige verwerking van het ingezamelde hemelwater (art. 3.5 Ww)
- Zorg voor het voorkomen van structureel grondwateroverlast in stedelijk gebied (art. 3.6 Ww)

Ook in lagere regelgeving (bijvoorbeeld de Keur van het Hoogheemraadschap van Delfland) worden regels gesteld ten aanzien van wateren en waterstaatswerken, die door de gemeente in acht dienen te worden genomen. Zo volgt uit de Keur van het Hoogheemraadschap van Delfland dat de gemeente zorg draagt voor de watergangen en oevers die tot haar eigendom behoren. Het Waterbeheer ziet toe op

3) RANDVOORWAARDEN EN UITGANGSPUNTEN

waterkwaliteit, waterkwantiteit, veiligheid en het beheer van waterbodems en oevers. In de praktijk wordt hier invulling aan gegeven door de aanleg en het beheer van een openbaar vuilwaterriool, waarvoor de gemeente ingevolge art. 10.33 Wm een zorgplicht heeft. Daarnaast stelt de Wm dat iedere gemeente dient te beschikken over een gemeentelijk rioleringsplan (vGRP).

Civieltechnische kunstwerken

Uit de algemene zorgplicht volgt dat de gemeente eveneens verantwoordelijk is voor het beheer van civieltechnische kunstwerken. Binnen het waterbeheer dat voor rekening komt van de gemeente (zie 'water, oevers en riolering'), valt dan ook de zorg voor de civieltechnische kunstwerken. De beheerplannen noemen in dit kader: bruggen en steigers, damwanden en duikers. Voor wat betreft de juridische grondslag voor de zorgplicht van deze kunstwerken, gelden aanvullend diverse NEN-normen en de Wegenwet.

Openbaar groen

Ook het openbaar gemeentelijke groen en de gemeentelijke recreatiegebieden vallen onder de algemene zorgplicht. Onder het groen vallen tevens de speelvoorzieningen en het straatmeubilair. Voornamelijk bomen en (speel)voorzieningen worden gecontroleerd om er zeker van te zijn dat deze geen risico vormen voor de omgeving. De zorgplicht voor het groen wordt mede ingevuld door de regels en voorschriften die gelden ingevolge de Boswet, de Flora en faunawet en de Natuurbeschermingswet. Op speelvoorzieningen is het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen van toepassing.

Begraafplaatsen en sportvelden

De Wet op de lijkbezorging (Wlb) verplicht gemeenten tot het hebben van één of meerdere gemeentelijke begraafplaatsen (art. 33 Wlb). Gemeenten dienen toe te zien op het beheer en onderhoud van deze begraafplaatsen.

Overige wet- en regelgeving

Naast de hierboven genoemde regelgeving bestaan ook andere specifieke wet-, regelgeving en richtlijnen voor de invulling van gemeentelijke taken. Dit zijn onder andere:

- Wet op de bedrijveninvesteringszones
- Bouwstoffenbesluit
- Wet geluidhinder
- Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten
- Wet basisregistratie grootschalige topografie
- Aanbestedingswet 2012
- CROW-richtlijnen
- NEN-normering

3.2 BELEID

Beleid is van invloed op de manier waarop de gemeente de openbare ruimte beheert en onderhoudt. Daarnaast spelen hier gebiedsontwikkelingen een rol in. In deze paragraaf worden de meest relevante beleidsstukken kort toegelicht.

Bestuursakkoord 2014-2018 en Collegewerkprogramma 2014-2018

Het Bestuursakkoord 2014-2018 beschrijft in grote lijnen op welke thema's coalitiepartners in de bestuursperiode 2014-2018 willen focussen. Deze thema's zijn: Sterke Economie, Sociale Kracht, Aantrekkelijk Westland en Eigentijdse Dienstverlening.

Deze thema's zijn geconcretiseerd in het Collegewerkprogramma 2014-2018 'Nieuwe realiteit, Westlandse oplossingen'.

Structuurvisie Westland 2025 – Perspectief 2040

De Structuurvisie Westland geeft een ruimtelijk toekomstperspectief waarin de ambities voor de toekomst van Westland staan beschreven. Gestreefd wordt naar een Westland waarin de aspecten economie, leefbaarheid en bereikbaarheid elkaar ondersteunen.

Mijn Westland, Ons Westland 2020

In deze sociaal-maatschappelijke visie wordt gestreefd naar 'een sociale, ondernemende gemeente met allure'. Het uiteindelijke doel is een goede kwaliteit van leven. De realisatie van dit streefbeeld wordt uitgewerkt via de thema's Sociale Cohesie, Ontwikkeling, Rol van de Gemeente en Voorzieningen.

Waardevol Westland: duurzaamheidsagenda Westland 2012-2020

Hierin zijn onder andere de ambities opgenomen met betrekking tot het bevorderen van een duurzame inrichting van de openbare ruimte en het verduurzamen van onder meer mobiliteit en afvalstromen. Naast bovenstaande beleidsstukken zijn onder andere de volgende beleidskaders van invloed op het beheer en onderhoud van de openbare ruimte:

- Meerjarenperspectief Gebiedsontwikkeling (MPG 2015-2018)
- Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen Westlands Actieplan 2020
- Geef ze de ruimte (beleidsuitgangspunten speelruimte)
- Westlands Verkeer en Vervoerplan (2005-2015)

- Welstandsnota 2012
- Grondsnipperbeleid
- Waterplan Westland water nu en later
- Beleef Westland (beleid toerisme en recreatie)
- Welbested (inkoopbeleid)

3.3 FINANCIËN

Het benodigde budget voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte is berekend op basis van, het areaal, de kernwaarden en de afgesproken kwaliteit. De berekening is gemaakt aan de hand van de volgende uitgangspunten:

- Ervaringscijfers over de laatste 10 jaar;
- Kosten op basis van het prijspeil "1 januari 2015";
- Areaal per 1 januari 2015;
- Kapitaallasten (afschrijving en rente op investeringen) zoals deze voortvloeien uit eerdere investeringen en uit het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP);
- Interne kosten, opgenomen volgens de door de gemeente gehanteerde interne tarieven en doorbelastingen.

Het benodigde budget is op basis van algemene normkosten en het huidige areaal gecalculeerd op circa 49 miljoen euro.

Het beheer en onderhoud van de gemeente Westland zal binnen het huidige begrotingsbeslag voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte (fysieke leefomgeving) worden uitgevoerd. Dit bedraagt circa 45 miljoen euro. De financiële producten uit de begroting zijn vertaald naar de beheerplannen. Circa 27 miljoen euro zijn bestemd voor de civieltechnische beheerplannen en circa 18 miljoen zijn bestemd voor de

3) RANDVOORWAARDEN EN UITGANGSPUNTEN

gebiedsgerichte beheerplannen. Het beheer en onderhoud wordt gerealiseerd op basis van de (wettelijke) kaders uit de beheerplannen en binnen het beschikbare budget uit de begroting door het toepassen van een nieuwe werkwijze; “Programmatisch Beheer en Onderhoud”. Via de planning en control cyclus wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang van de beheerplannen.

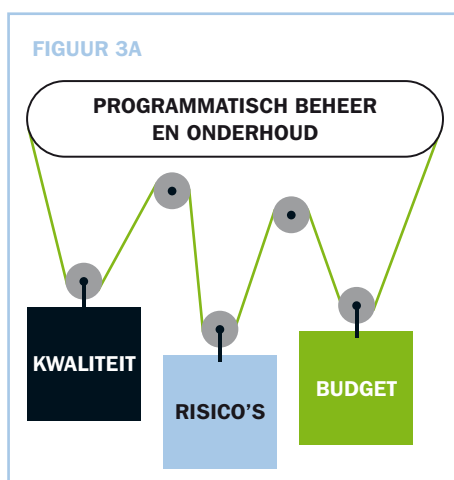
Van het beschikbare budget is slechts een beperkt deel beïnvloedbaar. Hieraan geeft het beheerplan invulling. Het beïnvloedbare deel heeft een maximale omvang van circa 12,5 miljoen euro. De rest van het benodigde budgetbeslag vloeit voort uit, onder andere wettelijke taken, activiteiten binnen de gesloten circuits en de kapitaallasten van eerdere investeringen. Programmatisch Beheer en Onderhoud is de Westlandse manier van werken, ook wel bekend als asset management. In de periode van deze beheerplannen werkt de gemeente aan de verdere ontwikkeling en implementatie van Programmatisch Beheer en Onderhoud. De ervaring die hierbij opgedaan wordt, vormt de input voor de

volgende generatie beheerplannen. Met het Programmatisch Beheer en Onderhoud vindt een constante afweging plaats op basis van monitoring tussen kwaliteit, risico's en de beschikbare budgetten (zie figuur 3A). Het belangrijkste uitgangspunt van Programmatisch Beheer en Onderhoud is, dat alleen activiteiten in de openbare ruimte worden uitgevoerd, als deze bijdragen aan de kernwaarden, ambities en kwaliteitsniveaus uit de beheerplannen.

Risico's

Algemene risico's waar de gemeente rekening mee houdt zijn, de risico's die mogelijk optreden als gevolg van het bouwen op slappe bodem en als gevolg van weersinvloeden.

In de gemeente zijn een aantal woonwijken gebouwd aangelegd op slappe bodems. Verwacht wordt dat delen van de openbare ruimte (wegen, riolering en openbaar groen) zullen gaan verzakken. Dit betekent dat deze objecten extra onderhoud vergen of eerder vervangen moeten worden, wat extra kosten met zich meebrengt. Deze kosten kunnen mogelijk niet binnen het huidige beheerbudget worden opgevangen. Het is daarom wenselijk om inzicht te krijgen in aard en omvang van deze problematiek en financiële gevolgen. Dit is mogelijk door het doen van onderzoek en het monitoren van de daadwerkelijke verzakkingen. Het weer heeft op verschillende manieren invloed op het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Het zijn met name extreme weersomstandigheden die zorgen voor risico's. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om schade aan groen als gevolg van storm of droogte en de gevolgen van een strenge winter (schade aan verharding en extra inzet voor gladheidsbestrijding).

Areaal ontwikkeling

Het areaal openbare ruimte dat door de gemeente beheerd wordt, groeit gedurende de looptijd van deze beheerplannen.

Areaal uitbreiding, die nu bekend is bij de gemeente, is in deze beheerplannen meegenomen. Bij het opstellen van de nieuwe beheerplannen in de volgende raads- en collegeperiode wordt bezien, of de areaal-uitbreiding die opgetreden is en die op dat moment voor de toekomst wordt voorzien, aanleiding geeft tot aanpassing van het benodigde budget. Tussentijdse areaal overdracht vindt plaats op basis van duidelijke en acceptabele afspraken over beheer en onderhoud.

4) WERKWIJZE

De gemeente Westland staat voor het professioneel en deskundig inrichten en beheren van de openbare ruimte voor alle gebruikers. Een goede samenhang tussen de inrichting, het beheer en het gebruik van de openbare ruimte (zie figuur 4A) is daarom essentieel.

Ook komt door de veranderende samenleving steeds meer nadruk te liggen op het verbinden van deze aspecten. Deze werkwijze is vastgelegd in het Herontwerpplan van de afdeling Inrichting en Beheer Openbare Ruimte (IBOR) – "(Buiten)gewoon goed werk!".

Dit hoofdstuk beschrijft hoe deze werkwijze in de praktijk gebracht wordt.

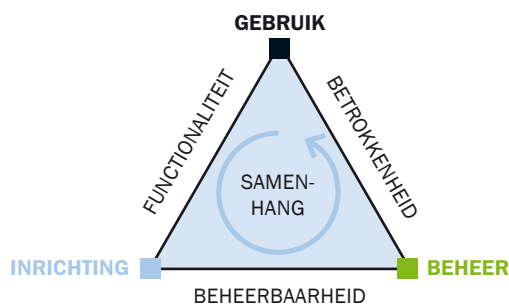
4.1 VAN BEHEERPLAN NAAR UITVOERING

Elke vier jaar worden de beheerplannen geactualiseerd en door de gemeenteraad vastgesteld. De beheerplannen lopen qua planperiode parallel aan de raadsperiode. De actualisaties vinden onder meer plaats op basis van wijzigingen in de wet- en regelgeving, nieuw gemeentelijk beleid en toename in het areaal.

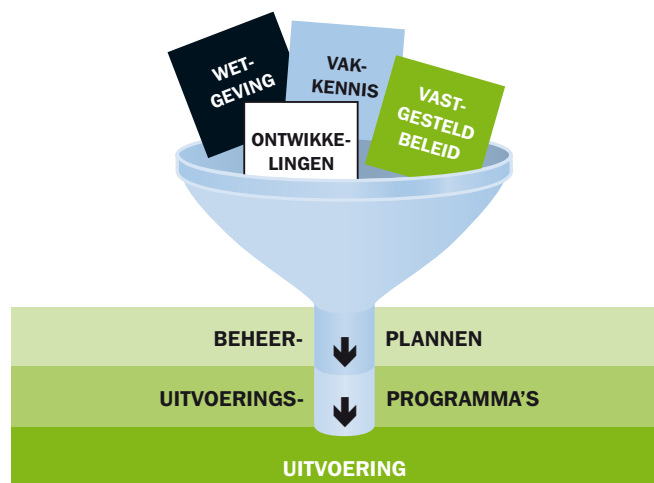
Uitvoeringsprogramma's

De beheerplannen worden uitgewerkt in jaarlijkse uitvoeringsprogramma's die door het college worden vastgesteld. In elk programma zijn de voor dat jaar te bereiken doelen en hiervoor benodigde maatregelen opgenomen. De gemeenteraad wordt jaarlijks via de reguliere planning en control cyclus geïnformeerd over deze ontwikkelingen en het verloop van het programma.

FIGUUR 4A | ONDERHOUDSCYCLUS

FIGUUR 4B | POSITIONERING BEHEERPLANNEN

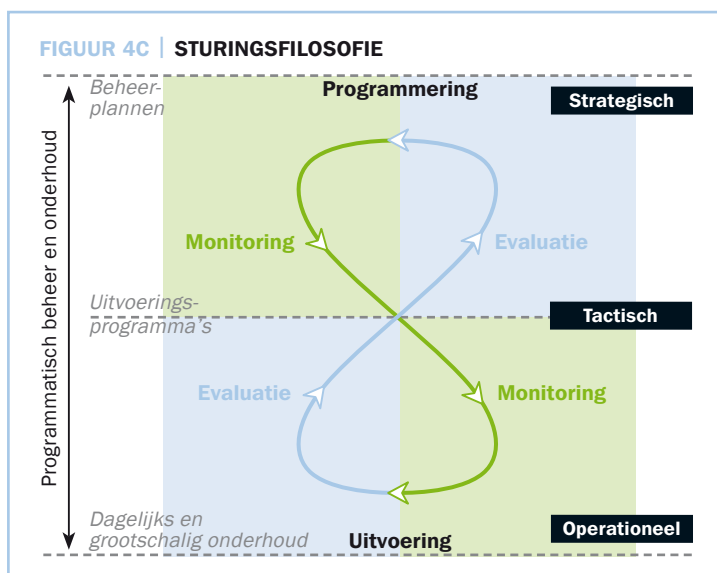

Een actieve monitoring van de objecten en arealen in de openbare ruimte vormt belangrijke ondersteuning voor het opstellen van de uitvoeringsprogramma's. De sturingsfilosofie is in Figuur 4B samengevat.

4.2 PROGRAMMATISCH BEHEER EN ONDERHOUD

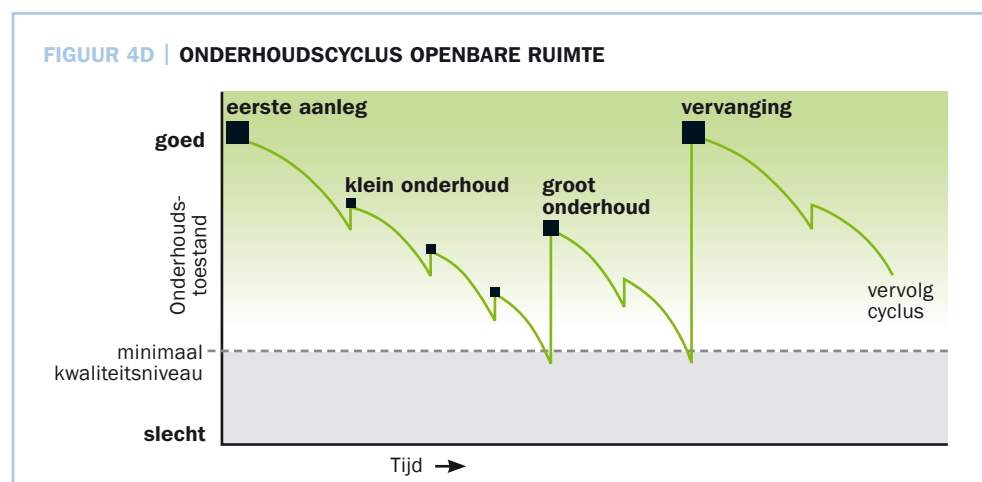
In paragraaf 3.3 is aangegeven dat Programmatisch Beheer en Onderhoud vooral gericht is op het doen wat nodig is om de kernwaarden, ambities en kwaliteitsniveaus te realiseren. Programmatisch Beheer en Onderhoud kent twee type

activiteiten: het dagelijks beheer en onderhoud, en het grootschalig onderhoud. Deze activiteiten worden hieronder nader toegelicht. Deze paragraaf beschrijft ook andere onderdelen van programmatisch beheer en onderhoud; integraal gebiedsgericht werken, innovatie, wel of niet uitbesteden en participatie.

Dagelijks beheer en onderhoud

Het dagelijks beheer en onderhoud omvat routinematige (kleinschalige) maatregelen die veelal één keer of meerdere keren per jaar worden uitgevoerd. Dit beheer en onderhoud kan in een reguliere dagelijkse onderhoudscyclus worden uitgevoerd, zonder dat het verkeer wordt verstoord. Deze terugkerende werkzaamheden worden niet als afzonderlijke projecten ingepland, maar vaak als één groot project met meerdere activiteiten. Denk hierbij aan maaien, het legen van prullenbakken, gladheidbestrijding, enzovoort. Ook het zogenaamde serviceonderhoud – onderhoud dat naar aanleiding van meldingen of klachten wordt opgepakt – valt hieronder.

4) WERKWIJZE

Grootschalig onderhoud

Grootschalig onderhoud betreft projectmatige, grootschalige en veelal complexe werkzaamheden die met een lagere frequentie dan één keer per jaar worden uitgevoerd, hieronder vallen ook de grootschalige vervangingen. Voorbeelden hiervan zijn: asfalteringswerkzaamheden, het baggeren van sloten of het vervangen van kunstwerken. Deze werkzaamheden vergen meer voorbereiding, planning en afstemming met de omgeving. Ook kan grootschalig onderhoud plaatsvinden via de herinrichting van een gebied.

Integraal gebiedsgericht werken

Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte wordt gebiedsgericht opgepakt. Daarbij wordt – naast de technische aspecten – ook rekening gehouden met de maatschappelijke functies van het gebied en haar gebiedskenmerken (bijvoorbeeld cultuur historisch erfgoed). Het onderhoud van alle beheerobjecten binnen een bepaald gebied wordt dan ook zoveel mogelijk op elkaar afgestemd en gelijktijdig uitgevoerd. Op deze wijze wordt de overlast voor de omgeving zoveel mogelijk beperkt en wordt er zo efficiënt mogelijk om gegaan met de beschikbare middelen.

Innovatie

De gemeente Westland volgt innovaties met veel belangstelling. Wanneer toepassing van innovaties mogelijk is en dit positief bijdraagt aan de opgaven in de openbare ruimte worden deze toegepast.

Zelf doen waar nodig, uitbesteden waar kan

Gemeente Westland streeft er naar om haar rol als regisseur te versterken. De organisatie is hier ook op ingericht. Dat betekent dat de samenwerking met externe partners wordt versterkt. Het accent van het gemeentelijk handelen ligt op het sturen op effecten en resultaten. Uitvoerende activiteiten worden waar mogelijk uitbesteed. Er vindt dus een verschuiving plaats van “zelf doen” naar “zorgen dat het gebeurt”. Daarbij worden kansen benut vanuit de personeelsontwikkeling en vanuit het oogpunt van efficiënt werken.

De vraag is wat we nog wel zelf doen. In het bestuurlijk kader regie zijn kwaliteit, kwetsbaarheid en kosten de afweegfactoren. Ook het (blijven) beschikken over voldoende vakdeskundigheid is een belangrijke voorwaarde. Er is voor gekozen om al het incidentele onderhoud dat voortkomt uit de eenmalige vraag van inwoners of organisaties, het zogenaamde serviceonderhoud, zelf te blijven doen tenzij de benodigde expertise niet in huis is. Bij serviceonderhoud moet met name gedacht worden aan het afhandelen van meldingen en klachten.

Participatie

Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is niet alleen een zaak van de gemeente, maar ook van de inwoners, bedrijven, overheden en andere organisaties. De gemeente stimuleert deze partijen om samen te werken aan het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Eventuele belanghebbenden worden betrokken bij voorbereiding, ontwikkeling,

uitvoering of evaluatie. De mate van participatie verschilt per onderwerp en is afhankelijk van de aard en omvang van de opgave. Dit varieert van informeren en raadplegen tot adviseren en coproduceren, of zelfs meebeslissen (zie figuur 4E). Belangrijke kennis, vaardigheden en ervaringen van de betrokken partijen worden zo gedeeld en dragen bij aan een beter beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

FIGUUR 4E | PARTICIPATIE

PARTICIPATIE OPENBARE RUIMTE	ROL VAN DE PARTICIPANT
Meedoen	Samenwerkingspartner
Meebeslissen	Medebeslisser
Meedenken	Adviseur beginspraak
Meebeoordelen	Adviseur eindspraak
Meeweten	Toeschouwer ontvanger informatie

5)

BEHEER EN ONDERHOUD WEGEN

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de activiteiten die de gemeente onderneemt in het kader van het beheer en onderhoud van wegen in het Westland.

De gemeente spant zich in om een goed onderhouden wegennet in stand te houden. Hierbij heeft de gemeente de verkeersveiligheid hoog in het vaandel en waarborgt zij de bereikbaarheid. Bij onderhoud en vervanging heeft de gemeente aandacht voor duurzaamheid en toepassingsrijpe innovatie.

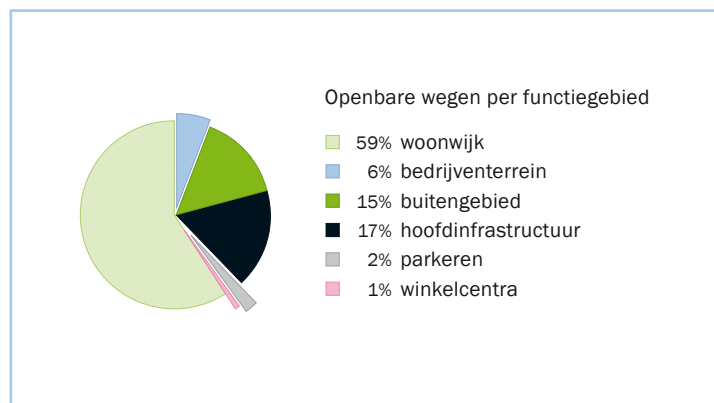
5.1 OPENBARE RUIMTE: WEGEN

Wegen hebben belangrijke sociale-, recreatieve- en economische functies. Ze vormen de verbindingen tussen (woon-)wijken en dorpscentra, recreatiegebieden, begraafplaatsen, bedrijventerreinen en omliggende gemeenten. Deze wegen moeten veilig en van een voldoende kwaliteit zijn. Hiervoor is programmatisch beheer en onderhoud nodig. In dit beheerplan wordt ingegaan op:

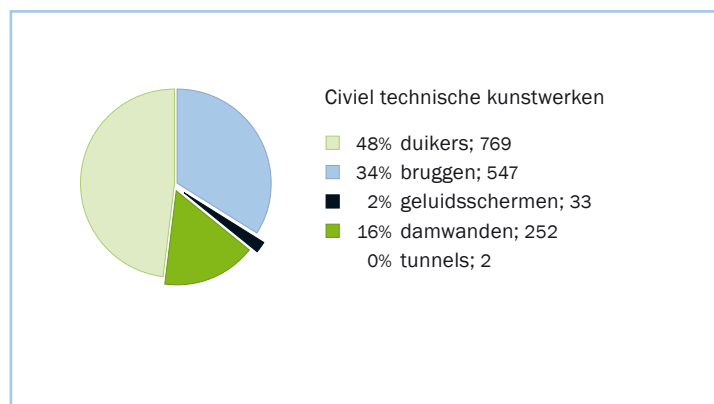
- Verharding (rijwegen, voet- en fietspaden, recreatieve routes)
- Kabels en leidingen onder deze verharding
- Civieltechnische kunstwerken (bruggen, geluidsschermen, damwanden en tunnels)
- Verkeersregelinstantaties
- Openbare verlichting
- Bebording, bebakening en belijning
- Overige voorzieningen (inzinkbare verkeerspalen, informatieborden, slagbomen, etc.)

De gemeente beheert ongeveer 4.6 miljoen m² aan verharding. Zo'n 59% hiervan ligt in

FIGUUR 5A | VERDELING AREAAL WEGEN

FIGUUR 5B | AREAAL CIVIELE KUNSTWERKEN

de woonwijken en verblijfsgebieden van de gemeente. Ongeveer 32% van het areaal bestaat uit hoofdwegen (zie figuur 5A). Binnen de verschillende gebieden uit figuur 5A komen ook fietspaden voor, deze bestaan voor ongeveer 6% van het totale areaal verharding. Niet alle wegen in het Westland worden beheerd door de gemeente. Sommige wegen zijn particulier eigendom of in eigendom van de provincie Zuid-Holland en worden door deze partijen beheerd.

Daarnaast beheert de gemeente ongeveer 1.600 civieltechnische kunstwerken (zie figuur 5B). Hieronder vallen fiets-, voet- en verkeersbruggen, tunnels, damwanden, geluidsschermen en duikers (verder behandeld in beheerplan waterhuishouding). Daarnaast ook verkeersregelinstallaties (VRI's) en ongeveer 21.000 lichtmasten. De (grootschalige) civieltechnische werkzaamheden met betrekking tot het beheer en onderhoud van deze objecten worden via contracten uitbesteed aan externe partijen.

In figuur 5C zijn de objecten weergegeven die betrekking hebben op dit beheerplan.

Onder veel verharding in de gemeente Westland liggen kabels en leidingen. In de meeste gevallen liggen deze kabels en leidingen onder 'open' verharding (klinkers) van voet- en fietspaden en betreffen onder andere gas, water, elektra, CAIW, glasvezel en telefoon. Omdat het ondergrondse netwerk steeds verder wordt uitgebreid dreigt ruimtegebrek en wordt uitgeweken naar grond onder gesloten verharding (asfalt). De gemeente is geen eigenaar van deze kabels en leidingen, maar moet hier bij de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden en de afstemming hierover wel rekening mee houden.

Het te beheren areaal aan wegen en kunstwerken zal in de toekomst toenemen. De provincie Zuid-Holland zal een aantal provinciale wegen overdragen aan de gemeente. Daarnaast worden er nieuwe wegen en kunstwerken aangelegd als onderdeel van gebiedsontwikkelingen.

FIGUUR 5C | AREALEN

OBJECTEN	HOEEVEELHEID
Asfalt verharding	1.500.000 m ²
Elementen verharding	3.100.000 m ²
Bruggen	547 stuks
Damwanden	252 stuks (17.000 m ¹)
Geluidsschermen	33 stuks (4.000 m ¹)
Abri's	60 stuks
Tunnels	2 stuks
Pollers en slagbomen	14 stuks
Bewegwijzingen	286 stuks
Straatnaamborden	4.400 stuks
Verkeersborden	10.000 stuks
Ruiterpaden	3.200 m ²
Openbare verlichting	21.000 stuks
Verkeersregelinstallaties	11 stuks

5) BEHEER EN ONDERHOUD WEGEN

5.2 KERNWAARDEN

De gemeentelijke activiteiten worden onder andere gestuurd vanuit de kernwaarden die de gemeente hanteert. In figuur 5D staat een overzicht van deze kernwaarden en de daarbij horende ambities.

Voor het beheerplan wegen zijn de volgende kernwaarden opgesteld:

- Bereikbaarheid
- Veiligheid en
- Omgevingskwaliteit

Hieronder volgt een toelichting van de bovengenoemde ambities.

Bereikbaarheid:

- **Doorstroming:** Een goede doorstroming binnen de gemeente zorgt voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven. Vanwege de functie van de gemeente als Greenport is dit essentieel. Goede verbindingen tussen het Westland, mainport Rotterdam, Schiphol, de Westlandse kernen en bedrijventerreinen onderling bevorderen de doorstroming en de bereikbaarheid. Daarnaast is gladheidsbestrijding tijdens winterse omstandigheden van groot belang. Belangrijke economische routes, routes voor openbaar vervoer en (utilitaire) fietsroutes blijven zo begaanbaar.
- **Toegankelijkheid:** Kwalitatief goede fietsroutes en goed openbaar vervoer dragen bij aan de toegankelijkheid van een gemeente. De beschikbaarheid hiervan moet reizigers tevens prikkelen een ander vervoersmiddel dan de auto te kiezen. Dit resulteert in minder CO₂-uitstoot en heeft positieve gevolgen voor de bezetting van parkeergelegenheid.

FIGUUR 5D | KERNWAARDEN EN AMBITIES WEGEN

BEREIKBAARHEID	VEILIGHEIDHEID	OMGEVINGSKWALITEIT
Doorstroming	Verkeersveiligheid	Beeldkwaliteit
Toegankelijkheid	Sociale veiligheid	Gebruik
Parkeergelegenheid	Kwalitatieve veiligheid	Hinder (geluid, trilling)
Ruimte voor alle verkeersdeelnemers		Duurzaamheid

- **Parkeergelegenheid:** Huidige en toekomstige (openbare) parkeerplaatsen voor auto's en fietsen moeten zo optimaal en efficiënt mogelijk worden ingericht.
- **Ruimte voor alle verkeersdeelnemers:** Verschillende groepen verkeersdeelnemers maken gebruik van de openbare ruimte. De infrastructuur moet voor al deze verkeersdeelnemers effectief zijn ingericht.

Veiligheid:

- **Verkeersveiligheid:** De gemeente draagt bij aan het nationale doel om de verkeersveiligheid permanent te verbeteren door aansluiting met het landelijke programma Duurzaam Veilig. Dit houdt onder andere in dat weggebruikers aan de inrichting van de openbare ruimte moeten kunnen afleiden wat voor verkeersgedrag van hen wordt verwacht.
- **Sociale veiligheid:** De gemeente streeft naar een veilige woon- en werkomgeving. Factoren die hierop van invloed zijn betreffen met name een goede inrichting en openbare verlich-

ting. Bij het beheer en onderhoud van de openbare ruimte wordt hier rekening mee gehouden.

- **Kwalitatieve veiligheid:** De gemeente hanteert bij het onderhoud van de Westlandse wegen een kwaliteit waarbij een beperkt risico op aansprakelijkheidstelling is en het comfort voor de gebruiker gewaarborgd is. Ook de kwaliteit van de civiele kunstwerken moet hieraan voldoen. Een goed functionerend fietsnetwerk draagt bij aan de verkeersveiligheid van de gemeente en heeft positieve effecten op de parkeercapaciteit en de uitstoot van CO₂.

Omgevingskwaliteit:

- **Beeldkwaliteit:** De beeldkwaliteit heeft betrekking op het straatbeeld. Naast de technische kwaliteit van wegen is ook de beleving door weggebruikers van belang. Door aandacht te hebben voor de belevingswaarde speelt de beeldkwaliteit langs wegen een rol in het beheer van wegen.
- **Gebruik:** De openbare ruimte is ook een plek voor ontmoeten en heeft daarvoor een sociale functie. Die functie speelt ook een rol in het beheer van de wegen. Dit uit zich bijvoorbeeld in het voorzien in veilige loop- en fietsroutes, speelgelegenheden en het plaatsen van bankjes. In beheerplan Wijken & Dorpscentra wordt hier verder op ingegaan. Daarnaast wordt meer rekening gehouden met het beheer van recreatieve verbindingen.
- **Hinder (geluid, trilling):** Ook is er aandacht voor aspecten als geluid en trilling. In dit kader worden functionele aanpassingen doorgevoerd. De gemeente moet voldoen aan bepaalde wet- en

regelgeving, waaronder de Wet geluidshinder.

- **Duurzaamheid:** Duurzaamheid wordt steeds belangrijker in de aanleg van wegen, civiele kunstwerken, VRI's en openbare verlichting. Materialen die de gemeente hiervoor gebruikt moeten bijvoorbeeld een zo lang mogelijke levensduur hebben en geproduceerd zijn van ecologische grondstoffen, maar ook afgestemd zijn op het gebruik. De gemeente streeft ernaar 100% duurzaam in te kopen. Duurzaamheid staat ook centraal bij het energieverbruik van de gemeente. De gemeente heeft een energieakkoord ondertekend, waarin staat dat er voor openbare verlichting in 2020 minstens 20% bespaard moet zijn op energie t.o.v. het gebruik in 2013. Daarnaast moet volgens dit energieakkoord in 2020 40% van de openbare verlichting voorzien zijn van slim energiemangement.

5.3 KWALITEITSNIVEAU

De kernwaarden vormen het uitgangspunt bij het bepalen van de gewenste kwaliteit van de openbare ruimte. Binnen het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte onderscheiden we twee typen:

- de technische kwaliteit en
- de beeldkwaliteit (of belevingskwaliteit).

Met technische kwaliteit doelen we op de (wettelijke) normen en eisen die worden gesteld aan het technisch functioneren en de veiligheid van een object. Dit uit zich bijvoorbeeld in goede bouwconstructies en een grote duurzaamheid. De beeldkwaliteit van een object heeft betrekking op het

5) BEHEER EN ONDERHOUD WEGEN

FIGUUR 5E | KWALITEIT GEKOPPELD AAN KERNWAARDEN WEGEN

KERNWAARDEN GEBIED	BEREIKBAARHEID	VEILIGHEIDHEID	OMGEVINGSKWALITEIT
BEGRAAFPLAATS	matig	voldoende	voldoende
RECREATIEGEBIED	matig	matig	voldoende
WOONWIJK	voldoende	voldoende	voldoende
DORPSCENTRA	voldoende	voldoende	goed
BEDRIJVENTERREIN	voldoende	matig	matig
BUITENGEBIED	voldoende	voldoende	voldoende

straatbeeld en hoe de openbare ruimte wordt ervaren door zijn gebruikers.

Aan de hand van de technische kwaliteit en beeldkwaliteit is het algemene kwaliteit-sniveau per gebied en functie gekozen. In figuur 5E zijn de kernwaarden, gebieden en daarbij horende kwaliteit van de wegen verwerkt (voor toelichting kwaliteit zie 2.3).

5.4 ONTWIKKELINGEN

De volgende ontwikkelingen zijn van invloed op het beheer en onderhoud van wegen:

Ruimtelijke ontwikkelingen

- De gemeente Westland functioneert als Greenport. De belangen van deze functie zal de komende jaren naar verwachting toenemen. Dit zorgt voor een toename in mobiliteit en mogelijk ook in bevolkingsgroei en een andere bevolkingssamenstelling. Hierdoor zal de bestaande hoofdwegstructuur zwaar-

der worden belast. In lijn met het Westlands Verkeer en Vervoerplan investeert de gemeente daarom samen met het Rijk en provincie in een wegennet dat deze veranderingen kan opvangen.

- Ook het recreatief gebruik van de wegen in het Westland neemt toe. Dit uit zich bijvoorbeeld in meer verkeer van en naar recreatiegebieden binnen de gemeente en naar het strand. Hier wordt op ingespeeld door bijvoorbeeld het aanleggen van een nieuw regionaal fietspad (rondom de Poelzone).

Duurzaamheidsontwikkelingen

- De verandering van ons klimaat heeft effect op de wegen in de gemeente Westland. Het hemelwater van (naar verwachting) intensiever wordende regenbuien kan niet altijd meer worden opgevangen. Daarom moet worden gezocht naar alternatieve manieren om water op te vangen.
- Ook wordt er gewerkt aan nieuwe manieren van energievoorziening. Zo wordt in de toekomst de provinciale

weg N211, wat Westland op de voet volgt, wellicht een weg waar rijdende auto's energie opleveren. Dit project kan als voorbeeld dienen voor de verdere inrichting van de infrastructuur van de gemeente.

- In de gemeente komt steeds meer belangstelling voor de aanleg van een warmtenet voor het verwarmen van de tuinbouw. De eerste boringen voor het warmtenet vinden eind 2015 plaats. Ook wordt er gesproken over het realiseren van de zogenaamde warmterotonde: het distribueren van havenwarmte (restwarmte vanuit de Rotterdamse haven) door Westland naar grote steden.
- Verder wordt een toename in het elektrisch verkeer en bijbehorende innovatieve voorzieningen verwacht.

Overige ontwikkelingen

- De gemeente zal intensiever samenwerken met verschillende partijen om gemeentelijke doelen te behalen. Zo werkt de gemeente bijvoorbeeld al samen met het Hoogheemraadschap van Delfland aan kadeverbetering en wegonderhoud.
- De gemeente heeft op een aantal locaties een "slappe" bodem. De verharding in deze gebieden heeft daarom sneller te maken met verzakkingen en een kortere grootonderhoudscyclus. Deze gebieden moeten de komende jaren in kaart worden gebracht.
- Als gevolg van de gewenste herverdeling van een aantal provinciale wegen in het Westland wordt onder andere het beheer van de Maasdijk (van Coldenhove tot Oranjesluis) in de toekomst overgedragen aan de gemeente. De Maasdijk is op dit moment in eigendom en beheer van het Hoogheemraadschap Delfland en in

eeuwigdurend erfpacht uitgegeven aan de Provincie. Het eigendom wordt mogelijk ook overgedragen aan de gemeente.

5.5 BEHEER EN ONDERHOUD

In deze paragraaf beschrijven we hoe kernwaarden, ambities en ontwikkelingen samenkomen en richting geven aan de ambities, die ten aanzien van het beheer en onderhoud van wegen in de openbare ruimte de komende beheerplan periode gelden.

5.5.1 DOORSTROMING

Het Westland heeft een belangrijke economische functie in de vorm van de Greenport Westland. De gemeente heeft daarom te maken met veel economisch verkeer. Een goede doorstroming van het verkeer naar en binnen de gemeente is daarom belangrijk. De gemeente draagt hier aan bij door het weghalen van (overbodige) verkeersinstallaties en de aanleg en verbetering van rotondes. Deze activiteiten worden met name uitgevoerd op doorgaande routes. Rotondes worden, waar mogelijk, aangepast aan zwaar verkeer, zoals vrachtwagens en bussen. De doorstroming van het openbaar vervoer wordt bevorderd door verkeersregelininstallaties (VRI's) af te stemmen op bus routes. Deze routes krijgen ook prioriteit bij gladheidbestrijding. De gladheidbestrijding wordt in de huidige vorm gecontinueerd. Ook bij wegwerkzaamheden wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met regulier verkeer, door de werkzaamheden vooraf aan te kondigen en indien nodig buiten de spits uit te voeren. Met deze maatregelen wordt de vertragingstijd zoveel mogelijk beperkt.

5) BEHEER EN ONDERHOUD WEGEN

5.5.2 TOEGANKELIJKHEID

Een betere benutting van het reeds beschikbare wegennet is een belangrijk middel om de doorstroming en daarmee de toegankelijkheid te verbeteren. Naast aandacht voor met name de routes met veel economisch verkeer, wordt ook aandacht besteed aan een kwalitatief goed fietsnetwerk en goed openbaar vervoer. Ook draagt een goede bereikbaarheid en parkeergelegenheid bij aan de toegankelijkheid van onder andere centra. Samen met bijvoorbeeld het Gehandicapten Platform Westland wordt aandacht besteed aan de toegankelijkheid van onder andere voetpaden, bruggen en het openbaar vervoer voor mindervaliden.

5.5.3 PARKEERGELEGENHEID

Knelpunten in de beschikbare parkeer-capaciteit op bedrijventerreinen, in centrumgebieden en woonwijken worden bij groot-schalig onderhoud besproken met bewoners en ondernemers. Zo kan er worden gezocht naar een integrale en locatie specifieke oplossing, waarbij het behoud van groen centraal staat. Daarnaast worden particuliere initiatieven op het gebied van oplaadpunten voor elektrisch vervoer gefaciliteerd.

5.5.4 RUIMTE VOOR ALLE VERKEERSDEELNEMERS

De verschillende verkeersdeelnemers stellen verschillende eisen aan de openbare ruimte. Vanwege de verkeersveiligheid is het belangrijk om zoveel mogelijk te voorzien in al deze eisen, waarbij een duidelijk onderscheid is te zien in de voor-

zoningen voor elk type gebruiker. Hier houdt de gemeente ook rekening mee in het beheer en onderhoud van de wegen door bijvoorbeeld de inrichting conform Duurzaam Veilig af te stemmen.

5.5.5 VERKEERSVEILIGHEID

De gemeente Westland wordt verkeersveilig ingericht. Dit houdt in dat weggebruikers aan de inrichting van de openbare ruimte moet kunnen afleiden wat voor verkeersgedrag van hen verwacht wordt. De CROW richtlijnen zijn bij het ontwerpen en inrichten van de weg richtinggevend. Daarnaast wordt ook het landelijk programma Duurzaam veilig gecontinueerd wat zich bijvoorbeeld uit in verhoogde kruisingsvlakken, snelheid remmende maatregelen, fietssuggestiestroken, etc. Naast fysieke aanpassingen in de openbare ruimte probeert de gemeente ook door middel van educatie en handhaving het gedrag van de verkeersdeelnemer te beïnvloeden.

5.5.6 SOCIALE VEILIGHEID

Naast verkeersveiligheid is er ook aandacht voor sociale veiligheid. Het bijdragen aan een veilig gevoel van de gebruiker speelt hierbij een rol. Bij het beheer en onderhoud van wegen worden waar nodig én mogelijk maatregelen, zoals bijvoorbeeld openbare verlichting of een goede inrichting, getroffen ter verbetering van de sociale veiligheid.

5.5.7 KWALITATIEVE VEILIGHEID

De gemeente hanteert bij het onderhoud van de Westlandse wegen een kwaliteit die voldoet aan de wettelijke zorgplicht. Het deel van het areaal dat niet voldoet wordt in een beheerprogramma meegenomen. Specifieke wegen zoals fietspaden, skate- en wielerronderoutes in het Westland krijgen extra aandacht om het comfort te verbeteren en daarmee het fietsgebruik te stimuleren.

5.5.8 BEELDKWALITEIT

De gemeente heeft naast de technische kwaliteit van de weg ook aandacht voor de beeldkwaliteit van de weg. Dit wordt bereikt door onder andere het continueren van adoptierotondes en het verfraaien van de bermen langs wegen en belangrijkste entrees van het Westland.

5.5.9 GEBRUIK

De gemeente houdt waar mogelijk rekening met het recreatief gebruik van wegen. Fietsen, wandelen, skaten en paardrijden zijn mogelijk op de daarvoor bedoelde wegen of paden. Verder wordt gezocht naar ontbrekende verbindingen in het recreatieve netwerk van bijvoorbeeld ruiterspaden, zodat het netwerk compleet kan worden gemaakt.

Daarnaast wordt bij het vervangen of reconstrueren van bruggen op bestaande vaarroutes rekening gehouden met de (gewenste) doorvaarthoogte van 1,80 meter en de doorvaartbreedte. Daarmee wordt de vaarrecreatie gestimuleerd.

5.5.10 HINDER (GELUID EN TRILLINGEN)

Gemeente Westland heeft aandacht voor het terugdringen van overlast op het gebied van geluid en trillingen. Geluidshinder langs wegen, waarbij de wettelijke norm wordt overschreden, wordt bij reconstructies aangepakt. De Metropoolregio Rotterdam – Den Haag (MRDH) faciliteert hierin met behulp van subsidies.

5.5.11 DUURZAAMHEID

Duurzaamheid is belangrijk bij de aanleg van wegen, bruggen en openbare verlichting. De gemeente Westland past duurzame en slimme verlichting toe op plekken waar dit rendement oplevert en bestaande energieverpillende verlichting wordt vervangen. Daarnaast worden innovaties op het gebied van ander materiaalgebruik op de voet gevolgd en waar mogelijk toegepast.

Duurzaamheid betreft ook aandacht voor natuurontwikkeling rondom wegen. Waar nodig en mogelijk, legt de gemeente wegpasages aan voor dieren. Op plaatsen waar sprake is van hoge natuurwaarden wordt terughoudend omgegaan met openbare verlichting. De kleur van de verlichting wordt hier ook op aangepast.

Postadres: Postbus 150, 2670 AD Naaldwijk
Bezoeksadres: Stokdijkkade 2, 2671 GW Naaldwijk
T (0174) 673 673
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

